

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 97/05-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. novembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Juraja Babjaka a Eduarda Báránaya prerokoval sťažnosť D. K., B., zastúpeného advokátom JUDr. R. B., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní sp. zn. 21 C 46/95, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo D. K. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 21 C 46/95 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Bratislava II **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 21 C 46/95 konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Okresný súd Bratislava II je povinný nahradiť D. K. trovy právneho zastúpenia v sume 5 952 Sk (slovom päťtisícdeväťstopäťdesiatdva slovenských korún) na účet právneho zástupcu JUDr. R. B. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti D. K. vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. februára 2005 doručená sťažnosť D. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. R. B., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 21 C 46/95.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 97/05-10 z 30. marca 2005 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá jej bola doručená 16. mája 2005, vyjadrila, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 19. mája 2005 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 31. januára 1995 podal okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“). Listami z 10. apríla 1995, 5. mája 1995 a 5. júna 1995 sťažovateľ požiadal o nariadenie termínu pojednávania v predmetnej veci.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 4. marec 1996, pričom právny zástupca sťažovateľa doručil ospravedlnenie svojej neúčasti na danom pojednávaní. Nový termín pojednávania bol určený na 12. apríl 1996, na ktorý sa nedostavil sťažovateľ ani jeho právny zástupca. Ďalšie pojednávanie bolo stanovené na 17. máj 1996, na ktorom právny zástupca sťažovateľa ospravedlnil svoju neúčasť. Na pojednávaní stanovenom na 26. august 1996 ospravedlnil svoju neúčasť sťažovateľ. Sťažovateľ sa nezúčastnil ani pojednávania 4. októbra 1996, ktoré bolo odročené na neurčito.

Okresný súd nariadil ďalší termín pojednávania na 27. jún 1997. Na pojednávania, ktoré sa uskutočnili 9. januára 1998 a 27. februára 1998, sa právny zástupca sťažovateľa nedostavil. Sťažovateľ listami z 21. decembra 1998, 29. decembra 2000, 26. augusta 2002 a 28. októbra 2002 požiadal okresný súd o nariadenie termínu pojednávania. Termín pojednávania bol okresným súdom nariadený na 28. január 2003.

Sťažovateľ podal 30. mája 2003 predsedovi Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sťažnosť na prieťahy v konaní. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd v odpovedi z 15. augusta 2000 konštatoval, že „... žiadosť o odstránenie prieťahov v konaní vedenom pod spisovou značkou 21 C 46/95 je čiastočne dôvodná“. Okresný súd uznesením z 18. februára 2004 ustanovil v predmetnom konaní súdneho znalca v odbore stavebníctvo, odvetvie oceňovanie nehnuteľností.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti uvádza, že od podania jeho návrhu na okresnom súde uplynulo desať rokov a napriek tomu okresný súd doteraz v predmetnom konaní meritórne nerozhodol a koná tak v rozpore s ustanoveniami § 6 a § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, čím stav jeho právnej neistoty naďalej trvá.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní sp. zn. 21 C 46/95 a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných prietáhov. Zároveň sťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 150 000 Sk a náhrady trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou zo 6. mája 2005 požiadal predsedníčku okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadrila k sťažnosti sťažovateľa. Predsedníčka okresného súdu listom zo 17. mája 2005 oznámila, že posudzovaný spis sa nachádza od 5. apríla 2005 u súdneho znalca a ihneď po vrátení spisu vo veci zaujme stanovisko. Z uvedeného dôvodu ústavný súd predĺžil okresnému súdu lehotu na vyjadrenie do 30. júna 2005. Na základe ďalšej žiadosti predsedníčky okresného súdu zo 6. júla 2005 bola okresnému súdu predĺžená lehota na vyjadrenie do 31. augusta 2005.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení z 28. septembra 2005 uviedla, že *„Pokiaľ v konaní vznikli prietahy, boli tieto zavinené výlučne sťažovateľom, ktorý napriek tomu, že i v súčasnosti uvádza ako adresu trvalého pobytu v B., na uvedenej adrese sa niekoľko rokov nezdržiava a súd nemá možnosť doručovať mu žiadne písomnosti. Rovnako právny zástupca sťažovateľa JUDr. P. A. nereagoval na písomné podania a výzvy súdu, čo jednoznačne vyplýva z celého spisu.*

Ďalší vplyv na dĺžku konania mala tá skutočnosť, že účastníci v priebehu konania prejavili snahu o mimosúdne vyrovnanie, za účelom ktorého súd konanie odročil na primeranú dobu. K tejto dohode však nakoniec nedošlo. Skutočnosť, že to bol sťažovateľ, ktorý spôsobil prietahy v konaní, potvrdzuje aj posledne nariadené znalecké dokazovanie týkajúce sa určenia ceny nehnuteľností patriacich do BSM, nakoľko je zrejmé, že to bol sťažovateľ, ktorý napriek riadnemu upovedomeniu neumožnil bez závažného dôvodu vykonať znalcovi obhliadku predmetných nehnuteľností.

Je nepochybné, že sťažovateľ sa opakovane domáhal nariadení pojednávania vo veci, avšak na druhej strane svojím prístupom, tak ako je uvedený vyššie, znemožňoval súdu

objasnenie skutkového stavu a meritórne rozhodnutie vo veci samej. Jeho sťažnosť na prieťahy v konaní považujem za nedôvodnú.“

Predsedička okresného súdu sa ďalej vo svojom stanovisku vyjadrila, že vzhľadom na uvedené skutočnosti považuje sťažnosť sťažovateľa za neopodstatnenú.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, stanoviska predsedníčky okresného súdu a najmä podrobného preštudovania spisu okresného súdu sp. zn. 21 C 46/95 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Sťažovateľ doručil 3. februára 1995 okresnému súdu návrh na začatie konania vo veci vyporiadania BSM. Okresný súd vydal 9. februára 1995 pokyn na doručenie výzvy sťažovateľovi, aby uhradil súdny poplatok v určenej lehote. Úhrada súdneho poplatku sťažovateľom bola okresnému súdu doručená 14. marca 1995.

Okresný súd vydal 17. marca 1995 pokyn na zistenie dátumu právoplatnosti rozsudku, ktorým bolo rozvedené manželstvo sťažovateľa a odporkyne, a 23. marca 1995 vydal pokyn na doručenie výzvy právnomu zástupcovi sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 15. apríla 1995 žiadosť o nariadenie pojednávania v danej veci a 20. apríla 1995 úhradu súdneho poplatku.

Okresný súd vydal 26. apríla 1995 pokyn na doručenie návrhu sťažovateľa odporkyňi, aby sa k nemu v určenej lehote vyjadrila. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 15. mája 1995 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd vydal 31. mája 1995 pokyn na doručenie prípisu právnomu zástupcovi sťažovateľa týkajúceho sa jeho žiadostí o nariadenie pojednávania v danej veci.

Odporkyňa doručila okresnému súdu 24. mája 1995 stanovisko k návrhu sťažovateľa. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 6. júna 1995 žiadosť o nariadenie

termínu pojednávania. Okresný súd vydal 16. júna 1995 a 15. augusta 1995 pokyny na predvolanie právneho zástupcu sťažovateľa na informatívny výsluch. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 21. septembra 1995 sa v uvedený deň právny zástupca sťažovateľa dostavil na informatívny výsluch pred zákonnú sudkyňu.

Okresný súd vydal 21. septembra 1995 pokyn na doručenie prípisu odporkyni, aby v určenej lehote predložila požadovaný počet rovnopisov svojho stanoviska k návrhu sťažovateľa, a pokyn na pripojenie spisu sp. zn. 6 C 173/91 k posudzovanému spisu. Odporkyňa doručila okresnému súdu 10. októbra 1995 požadované rovnopisy.

Okresný súd vydal 8. novembra 1995 pokyn na doručenie stanoviska odporkyne právnomu zástupcovi sťažovateľa a pripojenie spisu sp. zn. 15 C 48/95 k predmetnému spisu, pričom 25. novembra 2005 dal pokyn na uloženie spisu na jednomesačnú lehotu. Okresný súd nariadil 31. januára 1996 termín pojednávania na 4. marec 1996 a vydal pokyn na pripojenie spisu sp. zn. 6 C 173/91. Požadovaný spis bol pripojený 14. februára 1996.

Právny zástupca sťažovateľa doručil 26. februára 1996 ospravedlnenie svojej a sťažovateľovej neúčasti na pojednávani 4. marca 1996. Pojednávanie 4. marca 1996 bolo uznesením odročené na 12. apríl 1996. Na pojednávani 12. apríla 1996 vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na 17. máj 1996. Na pojednávani 17. mája 1996 boli sťažovateľ a jeho právny zástupca neprítomní bez predchádzajúceho ospravedlnenia a okresný súd uznesením rozhodol, že bude pojednávať v ich neprítomnosti. Po výpovedi odporkyne sa na pojednávanie dostavil sťažovateľ a žiadal pojednávanie z dôvodu neprítomnosti svojho právneho zástupcu odročiť. Okresný súd uznesením odročil pojednávanie na 24. jún 1996.

Odporkyňa doručila okresnému súdu 20. júna 1996 ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávani nariadenom na 24. jún 1996 zo zdravotných dôvodov. Pojednávanie 24. júna 1996 bolo uznesením odročené na 26. august 1996. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 20. augusta 1996 ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávani 26. augusta 1996.

Pojednávanie 26. augusta 1996 bolo uznesením odročené na 4. október 1996. Sťažovateľ sa nezúčastnil bez predchádzajúceho ospravedlnenia pojednávania nariadeného na 4. október 1996 a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito. Okresný súd vydal 29. novembra 1996 pokyn na doručenie prípisu právnomu zástupcovi sťažovateľa, aby v určenej lehote oznámil súdu skutočnosti týkajúce sa predmetu konania.

Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 17. apríla 1997 odpoveď na prípis okresného súdu. Okresný súd stanovil 16. mája 1997 termín pojednávania na 27. jún 1997. Pojednávanie 27. júna 1997 bolo uznesením odročené na neurčito, pričom sťažovateľ a jeho právny zástupca neospravedlnili súdu svoju neprítomnosť. Okresný súd nariadil 14. augusta 1997 termín pojednávania na 9. január 1998.

Na pojednávaní 9. januára 1998 vypovedali účastníci konania, ktorí boli zaviazaní v určenej lehote upresniť veci patriace do BSM. Okresný súd nariadil 12. januára 1998 termín pojednávania na 27. február 1998. Pojednávanie 27. februára 1998, ktorého sa sťažovateľ a jeho právny zástupca bez ospravedlnenia nezúčastnili, bolo uznesením odročené na 6. apríl 1998.

Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-37 z 27. februára 1998 udelil poriadkovú pokutu právnomu zástupcovi sťažovateľa. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 16. marca 1998 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu. Sťažovateľ doručil 24. marca 1998 okresnému súdu vyjadrenie k predmetu konania. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 30. marca 1998 odvolanie proti uzneseniu č. k. 21 C 46/95-37 z 27. februára 1998.

Na pojednávaní 6. apríla 1998 okresný súd uznesením odpustil právnomu zástupcovi sťažovateľa uloženú poriadkovú pokutu, vypovedali účastníci konania a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania. Okresný súd vydal 7. októbra 1998 pokyn na pripojenie spisu sp. zn. 6 C 173/91 k posudzovanému spisu. Okresný súd vydal 22. októbra 1998 pokyn na doručenie prípisov a uznesenia č. k.

21 C 46/95-44 z 2. decembra 1998 o ustanovení súdneho znalca za účelom ocenenia vecí patriacich do BSM právnomu zástupcovi sťažovateľa a odporkyni.

Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 21. decembra 1998 žiadosť o nariadenie pojednávania. Okresný súd prípisom z 28. decembra 1998 právnomu zástupcovi sťažovateľa oznámil, že pojednávanie nie je možné nariadiť z dôvodu prebiehajúceho znaleckého dokazovania.

Odporkyňa doručila okresnému súdu 5. januára 1999 vyjadrenie týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 7. januára 1999 pokyn na doručenie prípisu odporkyni a 18. januára 1999 bol spis uložený na lehotu jedného mesiaca. Odporkyňa doručila okresnému súdu 22. januára 1999 žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov s prílohami. Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-51 z 26. januára 1999 priznal odporkyni oslobodenie od zaplatenia preddavku na trovy znalca a vydal pokyn na zistenie skutočnosti, či sťažovateľ uhradil preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 15. februára 1999 odvolanie proti uzneseniu č. k. 21 C 46/95-51 z 26. februára 1999. Okresný súd prípisom z 22. februára 1999 predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o tomto odvolaní, ako aj odvolaní podanom právnym zástupcom sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 21 C 46/95-37 z 27. februára 1998. Spis bol krajskému súdu doručený 23. februára 1999. Krajský súd uznesením č. k. 15 Co 89/99-56, 15 Co 135/99 z 31. marca 1999 odmietol odvolanie proti uzneseniu č. k. 21 C 46/95-51 z 26. januára 1999 a potvrdil uznesenie prvostupňového súdu č. k. 21 C 46/95-37 z 27. februára 1998. Spis bol vrátený okresnému súdu 27. apríla 1999.

Okresný súd vydal 29. apríla 1999 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu účastníkom konania a uznesenia č. k. 21 C 46/95-44 z 2. decembra 1998 poverenému súdnemu znalcovi a 15. mája 1999 vydal pokyn na zistenie skutočnosti, či právny zástupca sťažovateľa uhradil poriadkovú pokutu. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 23. júna 1999 poverený súdny znalec nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu a 15. júla 1999 bol spis uložený na lehotu dvoch mesiacov.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 3. septembra 1999 vyjadrenie týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 8. septembra 1999 pokyn na doručenie prípisu poverenému súdnemu znalcovi. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 25. októbra 1999 poverený súdny znalec nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu a 4. novembra 1999 bol spis uložený na lehotu dvoch mesiacov.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 4. novembra 1999 znalecký posudok a vyúčtovanie odmeny za vypracovanie znaleckého posudku. Okresný súd vydal 5. novembra 1999 pokyn na doručenie znaleckého posudku právnenému zástupcovi sťažovateľa a odporkyni a na zistenie skutočnosti, či bol uhradený preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 10. novembra 1999 predmetný preddavok nebol uhradený.

Sťažovateľ doručil okresnému súdu 8. novembra 1999 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd vydal 16. decembra 1999 pokyn na doručenie prípisu právnenému zástupcovi sťažovateľa, aby v určenej lehote predložil písomnosti týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 15. januára 2000 pokyn na opakované doručenie prípisu právnenému zástupcovi sťažovateľa, aby v určenej lehote predložil požadované písomnosti, a to pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 14. februára 2000 žiadosť o nariadenie termínu pojednávania. Okresný súd vydal 16. februára 2000 pokyn na uloženie spisu na lehotu jedeného mesiaca.

Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-81 z 5. apríla 2000 udelil právnenému zástupcovi sťažovateľa poriadkovú pokutu za nesplnenie súdom uloženej povinnosti. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 15. mája 2000 odvolanie proti uzneseniu č. k. 21 C 46/95-81 z 5. apríla 2000 s tým, že odôvodnenie predloží dodatočne.

Okresný súd vydal 16. mája 2000 pokyn na doručenie prípisu právnenému zástupcovi sťažovateľa, aby v lehote troch dní predložil dôvody odvolania, a to pod hrozbou zastavenia odvolacieho konania. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 22. júna 2000 žiadosť

o nariadenie pojednávania. Okresný súd vydal 29. júna 2000 pokyn na doručenie prípisu sťažovateľovi.

Okresný súd vydal 23. augusta 2000 pokyn na predloženie spisu krajskému súdu za účelom rozhodnutia o odvolaní podanom právnym zástupcom sťažovateľa. Krajský súd uznesením č. k. 14 Co 293/00-85 z 13. septembra 2000 odvolacie konanie zastavil. Spis bol okresnému súdu vrátený 25. septembra 2000. Okresný súd vydal 28. septembra 2000 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu právnemu zástupcovi sťažovateľa.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 30. októbra 2000 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do predmetného spisu. Okresný súd vydal 13. novembra 2000 pokyn na vyznačenie právoplatnosti uznesenia č. k. 21 C 46/95-81 z 5. apríla 2000 a vymáhanie udelenej pokuty. Podľa záznamu okresného súdu z 13. novembra 2000 sťažovateľ uhradil preddavok na trovy znaleckého dokazovania.

Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-89 z 22. novembra 2000 priznal odmenu za vypracovanie znaleckého posudku poverenému súdnemu znalcovi. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 27. decembra 2000 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 3. januára 2001 písomnosť, o ktorej predloženie ho okresný súd žiadal prípisom z 20. decembra 1999, a zároveň žiadosť o nariadenie pojednávania. Okresný súd vydal 29. januára 2001 pokyn na doručenie prípisu právnemu zástupcovi sťažovateľa, aby v určenej lehote predložil písomnosti týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 9. marca 2001 pokyn na uloženie posudzovaného spisu na lehotu dvoch mesiacov.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 12. marca 2001 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do predmetného spisu. Odporkyňa doručila okresnému súdu 24. januára 2002 vyjadrenie k predmetu konania. Podľa úradných záznamov okresného súdu z 27. marca 2002 a 26. augusta 2002 sťažovateľ nahliadol v uvedené dni do spisu.

Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 30. augusta 2002 písomnosti týkajúce sa predmetu konania a zároveň požiadal o stanovenie termínu pojednávania. Okresný súd vydal 9. septembra 2002 pokyn na doručenie prípisu Stavebnému bytovému družstvu B. (ďalej len „bytové družstvo“). Vyjadrenie bytového družstva bolo okresnému súdu doručené 25. septembra 2002.

Okresný súd vydal 16. októbra 2002 pokyn na doručenie prípisu bytovému družstvu. Odpoveď bytového družstva na predmetný prípis bola okresnému súdu doručená 25. októbra 2002. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 28. októbra 2002 žiadosť o nariadenie pojednávania.

Okresný súd nariadil 30. októbra 2002 termín pojednávania na 28. január 2003. Pojednávanie 28. januára 2003 bolo uznesením odročené na 14. marec 2003 za účelom uzavretia mimosúdnej dohody medzi účastníkmi konania. Pojednávanie 14. marca 2003 bolo na žiadosť účastníkov konania odročené na neurčito za účelom uzavretia mimosúdnej dohody medzi účastníkmi konania.

Okresný súd vydal 14. mája 2003 pokyn na uloženie spisu na lehotu troch mesiacov. Okresný súd vydal 14. októbra 2003 pokyn na doručenie prípisu právnomu zástupcovi sťažovateľa, aby v určenej lehote oznámil, či došlo k uzavretiu mimosúdnej dohody medzi účastníkmi konania. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 18. novembra 2003 odpoveď na prípis a zároveň požiadal o stanovenie termínu pojednávania. Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-115 z 18. februára 2004 ustanovil súdneho znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie oceňovanie nehnuteľností, a zároveň vydal pokyn na doručenie predmetného uznesenia účastníkom konania. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 8. marca 2004 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do predmetného spisu.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 5. marca 2004 žiadosť o predbežnú úhradu nákladov súvisiacich s vypracovaním znaleckého posudku. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 15. marca 2004 vyjadrenie týkajúce sa predmetu posudzovaného konania. Pokynom zo 17. marca 2004 okresný súd predvolal povereného súdneho znalca na

informatívny výsluch stanovený na 19. apríl 2004. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 17. marca 2004 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do predmetného spisu.

Podľa záznamu okresného súdu zo 7. apríla 2004 sťažovateľ uhradil súdny preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 23. apríla 2004 bolo účastníkom konania v uvedený deň oznámené zrušenie termínu pojednávania stanoveného na 29. apríl 2004 z dôvodu školenia zákonnej sudkyne.

Okresný súd pokynom z 11. mája 2004 nariadil termín pojednávania na 1. júl 2004. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 7. júna 2004 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do predmetného spisu. Okresný súd pokynom z 1. júla 2004 prikázal uhradiť poverenému súdnemu znalcovi zálohu na trovy znaleckého dokazovania. Poverený súdny znalec sa zúčastnil 1. júla 2004 informatívneho výsluchu pred okresným súdom. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 19. augusta 2004 vyjadrenie k predmetu konania.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 26. augusta 2004 oznámenie týkajúce sa vypracovania znaleckého posudku. Okresný súd vydal 2. septembra 2004 pokyn na doručenie prípisu poverenému súdnemu znalcovi. Okresnému súdu boli 16. septembra 2004 doručené písomnosti od povereného súdneho znalca vo veci vypracovania znaleckého posudku.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 24. septembra 2004 poverený súdny znalec vrátil v uvedený deň posudzovaný spis, ktorý bol zároveň uložený na lehotu jedeného mesiaca. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 8. októbra 2004 oznámenie o zmarenom miestnom šetrení. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 20. októbra 2004 sťažovateľ nahliadol v uvedený deň do posudzovaného spisu.

Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-148 z 8. novembra 2004 uložil sťažovateľovi poriadkovú pokutu a zároveň vydal pokyn na doručenie predmetného uznesenia sťažovateľovi a jeho právnomu zástupcovi. Okresnému súdu bolo 26. januára

2005 doručené oznámenie sťažovateľa o ukončení platnosti plnomocenstva udeleného doterajšiemu právnenému zástupcovi dňom 15. januára 2005.

Okresný súd vydal 4. februára 2005 pokyn na predvolanie povereného súdneho znalca za účelom prevzatia spisu. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 5. apríla 2005 poverený súdny znalec prevzal v uvedený deň predmetný súdny spis za účelom vypracovania znaleckého posudku.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 11. apríla 2004 a 21. apríla 2004 žiadosti o usmernenie k vykonaniu miestneho šetrenia vo veci znaleckého posudku. Okresný súd pokynom z 23. mája 2005 oznámil poverenému súdnemu znalcovi termín miestneho šetrenia. Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-160 z 27. apríla 2005 ustanovil súdneho znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie oceňovanie nehnuteľností, za účelom vypracovania znaleckého posudku.

Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 9. mája 2005 vyjadrenie týkajúce sa vypracovania znaleckého posudku. Okresnému súdu bolo 23. júna 2005 doručené vyjadrenie bývalého právneho zástupcu sťažovateľa, ktorého platnosť plnomocenstva na zastupovanie sťažovateľa v predmetnom konaní bola ukončená 15. januára 2005.

Okresný súd vydal 11. augusta 2005 pokyn na doručenie urgencie poverenému súdnemu znalcovi vo veci vypracovania znaleckého posudku. Poverený súdny znalec doručil okresnému súdu 19. septembra 2005 znalecký posudok s vyúčtovaním trov za jeho vypracovanie. Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-255 z 22. septembra 2005 priznal poverenému súdnemu znalcovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku a vydal zároveň pokyn na jeho doručenie znalcovi a účastníkom konania. Uvedeným záznamom okresného súdu (č. l. 255) posudzovaný spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom nestačí, že štátny orgán vo veci koná (napr. rozhodnutia II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03). Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99, III. ÚS 127/03 a ďalšie).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 813/00, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitost' veci“, ústavný súd konštatuje, že predmetom sporu je návrh na vypořádanie BSM, ide teda o vec, ktorá patrí po právnej stránke do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva s rozsiahlou judikatúrou v tejto oblasti.

Skutkovú stránku predmetnej veci ústavný súd posudzuje ako pomerne zložitú s prihliadnutím na predmet konania, pretože pri vypořádaní BSM je potrebné zohľadniť časté protikladné stanoviská a úkony účastníkov konania. Ústavný súd však v tejto súvislosti výslovne konštatuje, že skutková náročnosť danej veci nie je v príčinnej súvislosti s dĺžkou posudzovaného konania.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd zistil z prehľadu posudzovaného spisu viacero skutočností, ktorými sťažovateľ a jeho právny zástupca s plnomocenstvom platným do 15. januára 2005 spôsobili podstatné predĺženie tohto konania.

Sťažovateľ sa napríklad bez ospravedlnenia nezúčastnil pojednávanií nariadených na 4. október 1996, 27. jún 1997, 27. február 1998. Sťažovateľ svoju neúčast' ospravedlnil na pojednávaniach nariadených na 4. marec 1996, 12. apríl 1996, 26. august 1996. Právny zástupca sťažovateľa sa nezúčastnil na pojednávaniach nariadených na 17. máj 1996, 24. jún 1996, 27. jún 1997, 27. február 1998 (neospravedlnená neúčast'), 4. marec 1996, 12. apríl 1996, 17. máj 1996 (ospravedlnená neúčast'). Ústavný súd preto považoval viaceré žiadosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu o nariadenie pojednávania adresované okresnému súdu (časť II nálezu) za formálne spôsoby prejavu záujmu o rýchlosť prejednávania danej veci.

Okresný súd uznesením č. k. 21 C 46/95-148 z 8. novembra 2004 udelil sťažovateľovi poriadkovú pokutu za opakované hrubé sťaženie postupu konania – neposkytnutie súčinnosti poverenému súdnemu znalcovi. Z uvedeného dôvodu neprimeranú

dĺžku znaleckého dokazovania (trvajúceho od marca 2004 až do septembra 2005) nie je možné pripísať na vrub okresnému súdu. Okresný súd uzneseniami č. k. 21 C 46/95-37 z 27. februára 1998 a č. k. 21 C 46/95-81 z 5. apríla 2000 udelil poriadkové pokuty právnenmu zástupcovi sťažovateľa za neospravedlnenú neúčasť na pojednávaní a opakované nesplnenie povinností uložených súdom (predloženie listín potrebných pre dokazovanie).

Sťažovateľ podal prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 21 C 46/95-51 z 26. januára 1999, ktorým bola odporkyňa oslobodená od povinnosti uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Krajský súd uznesením č. k. 15 Co 89/99-56 z 31. marca 1999 odvolanie sťažovateľa odmietol z dôvodu nedostatku jeho procesnej legitímácie na podanie odvolania. Uvedené predĺženie konania preto nie je možné pripísať na ťarchu okresného súdu.

Ústavný súd zároveň ako okolnosť sťažujúcu postup okresného súdu posúdil aj skutočnosť, že sťažovateľ neposkytol okresnému súdu adresu svojho prechodného bydliska, hoci z výpovedí jeho právneho zástupcu a odporkyne bolo zrejmé, že sa v mieste svojho trvalého bydliska nezdržiava. Neefektívny postup okresného súdu v určitých obdobiach preto ústavný súd pripisuje práve uvedenej skutočnosti.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku postupu okresného súdu došlo k porušeniu vyššie uvedeného práva, ústavný súd zistil, že tomu tak je, a to bez existencie zákonnej prekážky (napr. rozhodnutie II. ÚS 3/00).

Ústavný súd z prehľadu úkonov vykonaných okresným súdom v tejto veci zistil, že okresný súd nevykonal žiadny úkon v posudzovanej veci od 9. marca 2001 do 9. septembra 2002, čím vznikli zbytočné prieťahy v dĺžke 18 mesiacov.

Predsedička okresného súdu v stanovisku z 28. septembra 2005 uviedla priebeh posudzovaného konania a vyjadrila sa, že správanie sťažovateľa a jeho právneho zástupcu

sa rozhodujúcim spôsobom podieľalo na dĺžke predmetného konania. Ústavný súd čiastočne súhlasí s argumentáciou okresného súdu, ale pripomína, že zbytočné prietahy okresného súdu spočívajúce v jeho nečinnosti (od 9. marca 2001 do 9. septembra 2002) nie je možné pripísať na vrub sťažovateľovi a jeho právnomu zástupcovi.

Právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy sa realizuje takým konaním všeobecných súdov, ktoré plynule smeruje k odstráneniu právnej neistoty osoby, ktorá sa obrátila na súd v konkrétnej veci (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 40/97).

Na základe týchto dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Z uvedeného dôvodu ústavný súd prikázal vo výroku tohto rozhodnutia okresnému súdu konať v danej veci bez zbytočných prietahov.

IV.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení práva sťažovateľa, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde „Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha“.

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti žiadal priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 150 000 Sk. Ústavný súd zohľadňujúc dĺžku zbytočných priet'ahov v konaní okresného súdu a okolnosti spočívajúce v správaní sťažovateľa, ktorým prispel k predĺženiu posudzovaného konania podstatne rozsiahlejším spôsobom ako okresný súd, rozhodol s prihliadnutím na princíp spravodlivosti nepriznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktorý v odôvodnených prípadoch umožňuje ústavnému súdu podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa bolo porušené, a teda mal vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom a podľa ktorého ak predmet sporu nie je oceníteľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna šestina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceníteľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli realizované v roku 2005, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca

hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov za dva úkony právnej pomoci každý v hodnote 2 501 Sk.

Podľa ustanovenia § 18 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), zvyšuje sa tarifná odmena určená podľa § 9 až 14 o DPH. Právny zástupca sťažovateľa pripojil k sťažnosti sťažovateľa z 22. februára 2005 ako prílohu aj fotokópiu osvedčenia o registrácii pre DPH.

Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 19. októbra 2005 žiadal priznať náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vrátane DPH v celkovej sume 5 952 Sk. Vzhľadom na to, že uvedená suma neprekračuje výpočet podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z., ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia v požadovanej sume, ktorú zaviazal uhradiť právnemu zástupcovi sťažovateľa okresný súd (ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2005